

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Thijs Slippens (Cft)
Datum
15 juli 2014
Ons kenmerk
Cft 201400111
Pagina
1/4

Telefoonnummer
+5999 461 9081
E-mail
info@cft.an
Uw kenmerk

E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Bijlagen

Onderwerp
Aanvullend advies eerste begrotingswijziging 2014 openbaar lichaam Bonaire

Geachte heer Rijna,

Op 20 juni jl. ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van de afdeling Financiën de herziene versie van het concept van de eerste begrotingswijziging (BW) over 2014. Op 3 juli jl. heeft het Cft een eerste advies uitgebracht op dit concept en daarbij aangegeven dat voor de toets op de BW de door de accountant gecontroleerde jaarrekening 2013 noodzakelijk is. Een groot deel van de dekking van de eerste BW vindt namelijk plaats door een deel van de algemene reserve in te zetten, die volgt uit de gecontroleerde jaarrekening. De jaarrekening 2013 van het openbaar lichaam Bonaire is inmiddels door de accountant van een controleverklaring voorzien. Tevens is het verslag van bevindingen opgemaakt. Op 10 juli jl. heeft u daarom officieel de eerste BW 2014 bij het Cft ingediend. Onderstaand treft u het inhoudelijke advies van het Cft aan.

Advies

Het Cft oordeelt positief over de door u voorgestelde wijzigingen in de eerste BW 2014. Er is sprake van een sluitende BW. Het Cft heeft geen bezwaar tegen uw wens om een deel van de voorgestelde wijzigingen vanuit de algemene reserve te dekken. Uit de gecontroleerde jaarrekening 2013 blijkt dat de algemene reserve hiervoor toereikend is. Ook de liquiditeitspositie staat het toe om de door u gewenste beleidmatige en investeringswensen te kunnen financieren.

Toelichting

- De batenkant wordt in de BW verhoogd met USD 7.657.500; de lastenkant per saldo kent een verhoging van USD 6.032.800. Het verschil tussen beide bedragen wenst Bonaire aan te wenden voor investeringen (USD 1.624.700).
- Bovengenoemde verhoging is deels het gevolg van een baten/lasten gelijke verhoging van USD 3.857.500 ten behoeve van projecten die met bijzondere uitkeringen uit Nederland worden gefinancierd.
- Het grootste deel van de dekking van de beleidsmatige en investeringswensen in de eerste BW is afkomstig uit de algemene reserves (USD 3,8 mln). Uit de gevalideerde jaarrekeningen over die jaren blijkt dat voldoende reserves aanwezig zijn om dit als dekking in te brengen. Het eigen vermogen bedroeg per eind december 2013 circa USD 21,4 mln. Het aandeel van de algemene reserve hierin bedraagt circa 10,2 mln.
- Tevens wordt er een lastenbesparing van USD 575.000 gerealiseerd.
- Met dit totaalbedrag van USD 4.375.000 vindt –afgezien van de eerder genoemde budgetneutrale mutaties- dekking plaats voor de beleidswensen in de exploitatie (2.750.000) én de diverse investeringswensen in onder andere automatisering, het opknappen van het Fort Oranje en het renoveren van sportfaciliteiten op Bonaire.
- Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Baten	Omschrijving	Lasten/ investering	Omschrijving
+ 3.857.500	Bijzondere uitkering uit NL	+ 3.857.500	Projecten door NL gefinancierd
+ 3.800.000	Inzet reserves 2012/2013	-/- 575.000	Besparing lasten
		+ 2.750.000	Beleidswensen
+ 7.657.500	Subtotaal exploitatie	+ 6.032.800	Subtotaal exploitatie
		+ 1.624.700	Investeringswensen
+ 7.657.500	Totaal	+ 7.657.500	Totaal

- In de voorgestelde eerste BW 2014 presenteert het openbaar lichaam Bonaire wijzigingen op de gewone dienst (exploitatie) en investeringsvoorstellen. Behalve dat uit de jaarrekening 2013 dient te blijken dat de door Bonaire opgebouwde reserves ter dekking van de eerste BW kunnen worden ingezet, zal Bonaire in 2014 over voldoende liquiditeiten dienen te beschikken om de gewenste uitgaven te kunnen financieren.
- Uit het meest recente overzicht Geïntegreerd Middelenbeheer tot en met de maand juni 2014 blijkt dat sprake is van een liquiditeitsstand van ruim USD 5,8 mln. De prognose die Bonaire in haar meest recente liquiditeitsoverzicht heeft afgegeven luidt dat dit bedrag tot en met november –met wat kleine schommelingen- intact blijft. In december zakt de liquiditeitspositie echter weg en bereikt een positieve stand van ruim USD 4,1 mln. De in de eerste BW opgenomen projecten die worden gefinancierd met bijzondere uitkeringen uit Nederland (USD 3.857.500) hebben per saldo geen effect op de financiële positie. Datzelfde geldt voor de in de eerste BW opgevoerde besparing van USD 575.000 aan de lastenkant. De liquiditeiten zullen in de resterende maanden van dit jaar echter afnemen als gevolg van de door Bonaire gewenste inzet van reserves van USD 3,8 mln.

Gegeven de verwachtingen ten aanzien van de liquiditeitsontwikkeling in 2014 zal na effectuering van de eerste BW een bescheiden positief liquiditeitssaldo van ruim USD 0,3 mln eind 2014 resteren.

- Het Cft is van mening dat Bonaire, zonder daarbij in financiële problemen te hoeven komen, in staat moet kunnen zijn de door hen gewenste beleidsmatige en investeringswensen uit te voeren. Waakzaamheid voor een continu positieve liquiditeitspositie blijft echter geboden, om te voorkomen dat een beroep moet worden gedaan op de kredietmogelijkheid van de rekening courant. Daartoe zal het openbaar lichaam de mutaties uit de voorgestelde eerste BW in de liquiditeitsraming voor de rest van dit jaar moeten opnemen. Op deze wijze wordt per maand inzichtelijk gemaakt wat de verwachte liquiditeitspositie is en of deze positief blijft. Ambtelijk is eerder aan het Cft aangegeven dat het streven van Bonaire is om als ondergrens een bedrag van circa USD 2 mln aan liquiditeit beschikbaar te hebben. Dit bedrag is min of meer gelijk aan het voormalig door Nederland ter beschikking gestelde doelsaldo en blijkt in het verleden een voldoende buffer om zonder problemen de bedrijfsvoering goed uit te kunnen voeren. Het is aan te bevelen bij het opstellen van de bijgestelde liquiditeitsplanning met deze buffer rekening te houden en alles in het werk te stellen om de liquiditeitsontvangsten waar mogelijk te maximaliseren. In de toelichting bij de recent bijgestelde liquiditeitsplanning staat dit voornemen van Bonaire reeds opgetekend.
- Verder is het voor een goed beheer van de liquiditeiten van groot belang dat aangegane verplichtingen tijdig en volledig in de financiële administratie worden geregistreerd. De accountant geeft in het verslag van bevindingen naar aanleiding van de controle op de jaarrekening 2013 aan dat dit op extracomptabele wijze door de budgetbeheerders gebeurt. Hierdoor is niet gewaarborgd dat alle schulden tijdig in de financiële administratie worden opgenomen, waardoor een actueel inzicht in de hoogte van het resterende budget en de stand van de crediteuren ontbreekt. Dit kan eveneens gevolgen hebben voor de actualiteitswaarde van het liquiditeitsoverzicht. Het Cft vraagt nadrukkelijk aandacht voor dit aspect van het financieel beheer.
- Uit ambtelijk overleg is gebleken dat het overgrote deel van de beleidsmatige wensen incidentele uitgaven betreft. Incidentele uitgaven mogen worden gefinancierd door incidentele dekking vanuit de algemene reserves. Het deel van de beleidsmatige wensen dat een structureel karakter heeft, volgens Bonaire USD 390.000, dient structureel gedekt te worden door de voorgestelde besparing aan de lastenkant.
- De begrotingsstand 2014 vóór de eerste BW bedraagt aan de batenkant USD 44.081.307; aan de lastenkant is sprake van een begrotingsstand van USD 40.942.184. Er is in de oorspronkelijke begroting 2014 derhalve sprake van een begrotingsoverschot van USD 3.139.123, dat een geormerkt karakter heeft (aflossing van de schuld van de Stichting Wegenfonds, het mede financieren van voorgenomen investeringen, de afbetaling van een renteloze lening en het terugbetalen van het doelsaldo aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)).

Kenmerk
Cft 201400111
Blad
4/4

- Na de effectuering van de eerste BW zal bovengenoemd overschot zijn verhoogd met die gelden die uit de reserves onttrokken worden en niet op de gewone dienst tot besteding komen, maar aanvullend geïnvesteerd worden (USD 1.624.700). De nieuwe begrotingsstand 2014 na de eerste BW zal aan de batenkant USD 51.738.807 bedragen. De lastenkant na de eerste BW bedraagt USD 46.974.983. Hiermee ontstaat een totaal verwacht (geoormerkt) begrotingsoverschot 2014 van USD 4.763.824.

Slot

Het Cft verneemt graag van u wanneer de eilandsraad zich over de vaststelling van de eerste BW 2014 heeft gebogen. Na vaststelling dient u door tussenkomst van het Cft de BW ter goedkeuring bij de minister van BZK voor te leggen.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire
De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire